

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

Enhet 1

DOM
2016-07-15
Meddelad i
Luleå

Mål nr
1400-16

KLAGANDE

1. Naturskyddsföreningen Gävleborg
Standgatan 10
792 30 Mora

2. NordicNature Bild & Safari AB, 556607-4547
Hattmakargatan 13 B
803 11 Gävle

MOTPART

Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut den 10 juni 2016, dnr 218-4332-16

SAKEN

Licensjakt på björn enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar NordicNature Bild & Safari AB:s överklagande.

Förvaltningsrätten avslår Naturskyddsföreningen Gävleborgs överklagande.

Dok.Id 77875

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 849 971 26 Luleå	Skeppsbrogatan 43	0920-29 54 90 E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt	0920-22 04 59	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Länsstyrelsen har beslutat att licensjakt på björn får genomföras inom två anvisade jaktområden efter högst 5 respektive 20 björnar under perioden 21 augusti 2016 – 15 oktober 2016. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Naturskyddsföreningen Gävleborg (Naturskyddsföreningen) överklagar beslutet och yrkar att beslutet upphävs. Naturskyddsföreningen anför i huvudsak följande.

Länsstyrelsens beslut strider mot den svenska jaktförordningen och EU:s art- och habitatdirektiv. Jaktbeslutet innebär att totalt 25 björnar kan fällas, vilket innebär att beslutad förvaltningsnivå om 360 individer, som redan underskreds år 2015, kommer att underskridas ytterligare vid beslutad jakt. Enligt den senaste inventeringen år 2012 bestod den svenska björnstammen av 381 individer. Björnstammen i länet har minskat med i genomsnitt tre procent per år under perioden 2009-2015. Detta ger en population om 348 individer år 2015, vilket är under den fastställda förvaltningsnivån om 360 individer och en indikation om en minskning under 2016 till endast 337 björnar i länet. Beslutad licensjakt är därför inte förenligt med kravet om en gynnsam bevarandestatus. Eftersom det finns en osäkerhetsfaktor över hur stor den nedåtgående trenden faktiskt är under året, med hänsyn till den förväntade skyddsjakten och trafikdödligheten samt naturlig dödlighet, bör det stå helt klart att någon ytterligare licensjakt på 25 björnar inte ska tillåtas eller bedömas som rimlig.

Länsstyrelsen motiverar beslutet med att en ökad björnstam kan öka risken för skador på tamdjur och innebära negativa socialekonomiska konsekvenser, detta utan att närmare precisera vare sig konsekvensernas omfattning

eller verkliga kostnader för uppkomna skador. Förekomsten av björn har i vart fall inte påverkat den mycket positiva utveckling som skett inom länets fårnäring. Sedan millennieskiftet har antalet får ökat med 97,1 procent, detta trots att det nästan uteslutande är får och lamm som drabbas av björnangrepp. Enligt statistik från Viltskadecenter avseende björnangrepp mot tamdjur år 2001-2015 saknas samband mellan ökad eller minskad björnförekomst och antalet angrepp på tamdjur. Björnstammens storlek har inte heller påverkat antalet biodlare under den senaste tio-årsperioden. Inte heller har antalet bikupor förändrats under de senaste femton åren. Det saknas därför stöd för att förekomsten av björn i länet innebär socioekonomiska effekter på samhällslevelig nivå när det gäller biodling.

Det finns även andra lämpliga lösningar än licensjakt av björn. Ett rimligt krav från myndigheten borde vara att implementera ett eget ansvar hos brukarna. Myndigheten borde arbeta för ändrade rutiner genom att differentiera eller helt slopa ersättningar vid uppkomna skador på biodlingar och ensilagebalar som är placerade utan tillsyn eller förebyggande skyddsåtgärder, vilket torde vara den bästa lösningen för färre björnskador och minskade kostnader. Vidare är stängsling en vedertagen och mycket effektiv förebyggande åtgärd vid rätt utförande och underhåll, då björnen är mycket känslig för elektricitet.

Naturskyddsföreningen anser även att skyddsjakt är ett bra och nödvändigt komplement till de förebyggande åtgärder som alltid ska användas i första hand. Vid skyddsjakt avlägsnas utpräglade problemindivider snabbt och effektivt och det involveras ett fåtal personer. Skyddsjakt är inte heller en populationshämmande åtgärd. Med hänsyn till dagens låga population är skyddsjakt under året en tillräcklig åtgärd för att avlägsna problemdjur utan att ytterligare förvärpa det negativa populationsantalet.

Vad länsstyrelsen har angett om att björn kan orsaka skador i form av rädsla och oro är ett ogrundat påstående. Attityderna idag är relativt positiva gentemot björn och det finns en acceptans för artens förekomst och förvaltning bland länets befolkning. Enligt en rapport från SLU tyckte 61 procent av länets befolkning om att ha björn och 58 procent kunde tänka sig att ha björn nära sin bostad.

NordicNature Bild & Safari AB (Nordic Nature) överklagar beslutet och yrkar att ingen björn ska skjutas inom Gävleborgs län under år 2016. Bolaget anför i huvudsak följande. Bolaget bedriver sedan tio år tillbaka upplevelseturism med björnskådning i södra Hälsingland. Eftersom de varje år tillbringar uppåt tre till fem kvällar/nätter per vecka i gömsle har de en god uppfattning om vad som sker i deras del av det södra reproduktionsområdet för björn. Bolaget har så gott som årligen informerat länsstyrelsen om iakttagelserna om en ständigt alltför nedåtgående björnpopulation. En försiktighetsprincip måste införas, där man under ett antal år har möjlighet att följa hur antalet björnar minskar eller ökar och hur populationen ser ut. Dessutom har den europeiska brunbjörnen rödlistats som nära hotad.

Länsstyrelsen har överlämnat ärendet till förvaltningsrätten för prövning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan om talerätt

Talerätt i ärenden om jakt regleras varken i jaktlagen (1987:259) eller i jaktförordningen. I sådant fall gäller den allmänna regeln i 22 § förvaltningslagen (1986:223), som stadgar att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas. Enligt praxis krävs för rätt att överklaga ett beslut att beslutet påverkar klagandens rättställning eller berör ett intresse som på något sätt erkänts av rättsord-

ningen (jfr RÅ 1994 ref. 24, RÅ 1992 not. 618, RÅ 1994 not 241, RÅ 1994 not. 326 och HFD 2012 ref. 24). Ett sådant av rättsordningen erkänt intresse har ansetts föreligga när klaganden genom bestämmelser haft en formell rätt att yttra sig innan beslutet fattats. Avgörande är dock inte den formella yttranderätten utan frågan om klaganden kan åberopa ett intresse som det är möjligt att beakta vid sakens prövning.

En ideell förening som inte haft partsställning hos beslutsmyndigheten tillerkänns normalt inte talerätt om sådan inte följer av särskilda lagregler. När det, som i aktuellt mål, rör sig om ett beslut som omfattas av artikel 9.3 i Århuskonventionen har i praxis talerätten dock utvidgats något för att leva upp till konventionens förpliktelser. I sådant fall har talerätt ansetts föreligga för ideell förening som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöintressen och som i övrigt uppfyller kriterierna för talerätt i 16 kap. 13 § miljöbalken, trots att den lagstiftning som det överklagade beslutet grundar sig på inte hänvisar till miljöbalkens bestämmelser (jfr HFD 2014 ref. 8).

Nordic Nature är ett aktiebolag som bedriver upplevelseturism med björnskådning. Det har inte framkommit att det överklagade beslutet påverkar bolagets rättsställning eller berör ett intresse som erkänts av rättsordningen i den mening att bolagets intresse är ett sådant som kan beaktas vid sakens prövning. Inte heller i övrigt har framkommit något som visar att bolaget är berörd av länsstyrelsens beslut på sådant sätt att företaget har rätt att överklaga. Nordic Natures överklagande ska därför avvisas.

Vad avser Naturskyddsföreningen bedömer förvaltningsrätten att föreningen har talerätt med stöd av 16 kap. 13 § miljöbalken (jfr HFD 2014 ref. 8).

Licensjakt av björn

Rättslig reglering

Av 23 c § jaktförordningen framgår att förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. björn ska kunna tillåtas, är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

EU-domstolen har i dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

Syftet med den beslutade jakten

För att en meningsfull prövning av frågan om undantaget är proportionerligt eller om det finns någon annan lämplig lösning på det aktuella problemet ska kunna göras är det nödvändigt att det finns ett syfte angivet i ett beslut om undantag. Vid prövning av undantag från det strikta skyddssystemet för björn får det anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (se Kammarrätten i Stockholms dom den 14 november 2014 i mål nr 3273-13). Förvaltningsrätten har därmed inledningsvis att ta ställning till om angivna syften för den beslutade licensjakten kan anses acceptabla i sig.

I beslutet anger länsstyrelsen att björnstammen måste regleras genom licensjakt för att minska risken för skador och negativa socioekonomiska effekter. Länsstyrelsens bedömning är att en begränsad och strikt kontrollerad licensjakt är nödvändig för att kunna begränsa och förhindra allvarliga skador som björnar orsakar. Licensjakt är ett viktigt verktyg för att minska björnens påverkan på tamdjur, att bibehålla dess skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för arten. Länsstyrelsen framför vidare att den genom sin förvaltning har ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för björn. Det angivna syftet får därmed anses vara att hålla björnstammens population på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur genom att begränsa skador och negativa socioekonomiska effekter. Förvaltningsrätten anser att det är acceptabla syften som kan utgöra grund för beslut.

Fråga om undantagets ändamålsenlighet och proportionalitet

Inom ramen för förvaltningsrättens prövning i fråga om licensjakt ligger även att pröva om det åberopade syftet kan förväntas uppnås, d.v.s. om un-

dantaget är ändamålsenligt, och om undantagets påverkan på arten står i proportion till de skäl som åberopats som motiv för undantaget (se Kammarrätten i Stockholms dom den 14 november 2014 i mål nr 3273-13).

I denna del anger länsstyrelsen att björnstammen, utan reglerad licensjakt, kommer att växa i storlek, vilket på sikt leder till ett ökat behov av skydds- jakt eftersom risken för skador kommer att öka. Detta i sin tur kan leda till höga kostnader för samhället, minskad acceptans, ökad oro och stress, vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan länsstyrelsens förvaltning och ortsbefolkningen. Sannolikt skulle även den illegala jakten på björn öka.

Naturskyddsföreningen har framfört att björnstammen minskar och att acceptansen för björn är hög inom länet samt att skador orsakade av björn varierar från år till år, oberoende av björnstammens storlek. Den oro länsstyrelsen ger uttryck för i sitt beslut är därför obefogad.

Länsstyrelsen har motiverat uttaget av 25 björnar vid årets jakt utifrån inventeringsresultat från år 2012, som visar att björnstammen i Gävleborgs län uppgår till ca 381 individer samt att björnobsen för länet visar på en nedåtgående utveckling av länets björnstim. Länsstyrelsen har i beslutet beaktat den beräknade tillväxttakten, den totala dödligheten från tidigare års licensjakt, skydds jakt samt de björnar som avlivats, dödats av trafik eller på annat sätt dött, och därefter bestämt jaktuttaget till totalt 25 björnar. Tilldelningen innebär en lägre tilldelning jämfört med tidigare år. Då har ett uttag på 10 procent använts för att hålla stammen på en stabil nivå.

I syfte att öka björnjaktens skadeförebyggande effekt, har länsstyrelsen infört områdesindelning vid årets jakt. Två jaktområden har angetts varvid fem björnar får skjutas inom ett område och tjugo björnar inom det andra området. Länsstyrelsen har beaktat de skador på tamdjur och gröda som

orsakats av björn inom länet samt tagit hänsyn till fällda björnar under tidigare års licensjakt och därefter bestämt årets kvot för respektive område.

Förvaltningsrätten anser att denna bedömning länsstyrelsen gjort av det totala jaktuttaget och hur uttaget ska fördelas mellan de två områdena är både välmotiverad och välavvägd. I bedömningen har beaktats hur beslutad tilldelning ska kunna uppfylla ändamålet med undantaget och också huruvida den är proportionerlig. Förvaltningsrätten finner mot den ovan angivna bakgrunden att licensjakten är både ändamålsenlig och proportionerlig. Vad Naturskyddsföreningen har framfört förändrar inte bedömningen.

Annan lämplig lösning

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet redogjort för andra lämpliga lösningar än licensjakt och har därvid bedömt att sådana saknas. Andra åtgärder som skulle kunna uppfylla det åberopade syftet skulle, som länsstyrelsen angett i beslutet, kunna vara skrämnel av olika slag, stängsling och skydds jakt. Naturskyddsföreningen anser att både förebyggande åtgärder och skydds jakt kan vara sådana lösningar som bör bedömas lämpliga.

När det gäller frågan om annan lämplig lösning anser förvaltningsrätten att en sådan måste sättas i relation till det aktuella syftet med jakten. Skydds jakt framstår därför som en olämplig lösning, eftersom syftet att föregå björnens skadeverkningar då går förlorad.

Vad gäller förebyggande åtgärder har länsstyrelsen angett att skrämnel är en tillfällig åtgärd som ofta har en kort eller begränsad effekt på de björnar som orsakar skador samt att stängsling inte lett till minskade skador på länsnivå.

Förvaltningsrätten instämmer i länsstyrelsens bedömning att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att minska skador och begränsa de socioekonomiska konsekvenserna.

Gynnsam bevarandestatus

Naturskyddsföreningen har anfört att björnstammen i länet inte når upp till den beslutade förvaltningsnivån om 360 individer och att beslutad licensjakt riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten. Mot bakgrund av att björnstammens population har minskat med tre procent per år uppskattar naturskyddsföreningen att det fanns 348 björnar i länet år 2015.

Naturvårdsverket har i beslut (NV-00552-14) fastställt miniminivån för björn i Gävleborgs län till 25 föryngringar, vilket motsvarar 250 björnar.

Även med beaktande av att länsstyrelsens egna förvaltningsmål kan komma att underskridas vid beslutad licensjakt har det inte framkommit att Naturvårdsverkets miniminivå om 25 föryngringar, d.v.s. 250 björnar, riskerar att underskridas. Inte heller har det framkommit att jakten omfattar några genetiskt viktiga individer. Förvaltningsrätten bedömer därför att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Vidare finner förvaltningsrätten att jakten härigenom är lämplig med hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

Det överklagade beslutet innehåller såväl tidsmässiga som geografiska avgränsningar. Av beslutet framgår att björnhona som åtföljs av ungar, samt ungar som följer björnhona (avsett ungarnas ålder) inte får fällas. Vidare har beslutet förenats med en rad villkor rörande jaktledarens ansvar och de för-

hållanden som jakten får bedrivas under. Beslutet inkluderar krav på skyndsamt rapportering av fällda eller påskjutna djur. Det krävs kontinuerlig kontroll av om tilldelning återstår i jaktområdet. Syftet är att minimera risken för överskjutning. För jakt med hjälp av åtel finns dessutom särskilt angivna villkor. Vidare ska en av länsstyrelsen förordnad besiktningsman besiktiga samtliga fällda djur.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att beslutet om licensjakt uppfyller kravet om såväl selektivitet som under strängt kontrollerade förhållanden.

Slutsats

Sammantaget finner förvaltningsrätten att samtliga förutsättningar för beviljad licensjakt föreligger. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1C (se bilaga 2).

[REDACTED]

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

[REDACTED] har föredragit målet.

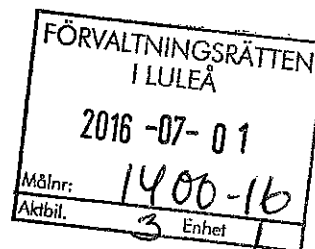

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT
2016-06-10

1 (21)
Dnr 218-4332-16

Natur- och viltenheten

Licensjakt efter björn i Gävleborgs län 2016

Beslut

Länsstyrelsen Gävleborg beslutar om licensjakt efter högst 25 björnar i Gävleborgs län 2016.

Licensjakt efter björn med stöd av detta beslut får bedrivas med hjälp av anmäld åtel.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Länsstyrelsen beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla:

Villkor för bedrivande av licensjakt efter björn 2016

När jakt får bedrivas

Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti 2016 till dess att jakten avlyses, dock längst till och med den 15 oktober 2016. I enlighet med 9 § jaktförordningen får björn bara jagas under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.

Hur många djur som får fällas och var

Länet är indelat i två jaktområden, se bilaga 5. Jakten omfattar 20 respektive 5 björnar (totalt 25 björnar) enligt den områdesindelning som framgår nedan.

Delområde 1: De delar av länet som ligger väster om väg 83 från länsgränsen mot Västernorrland t.o.m. Lilltjära strax söder om Kilafors, samt de delar av länet som ligger väster om väg 272, från Lilltjära söderut t.o.m. Dalälven.

Antal björnar: Högst 20 björnar får fällas i delområde 1 under perioden 21 augusti – 15 oktober 2016.

Delområde 2: De delar av länet som ligger öster om väg 83 från länsgränsen mot Västernorrland t.o.m. Lilltjära strax söder om Kilafors, samt de delar av länet som ligger öster om väg 272, från Lilltjära söderut t.o.m. Dalälven.

Antal björnar: Högst 5 björnar får fällas i delområde 2 under perioden 21 augusti – 15 oktober 2016.

Vilka djur som får fällas

Samtliga björnar med undantag för björnhona som åtföljs av ungar, samt ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder). Länsstyrelsen rekommenderar att årsungar inte fälls.

Vilka som får utföra jakten

Person som har jakträtt i område omfattas av detta beslut.

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd vid varje jakttillfälle, se vidare under jaktledarens ansvar.

Uppgifter om aktuell tilldelning samt anmälan om fälld eller påskjuten björn

Den som jagar björn ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där björnjakt bedrivs. Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen.

För båda delområdena:

Anmälan till länsstyrelsen om fälld eller påskjuten björn ska ske ***snarast, senast inom en timme efter fälld eller påskjuten björn.***

Påskjutning definieras enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn (NFS 2010:7) enligt följande:
Skott har avlossats mot och med avsikt att fälla djur och det har inte konstaterats att djuret har fällts.

För meddelande om återstående tilldelning, ring: **010-225 11 99**
(telefonsvarare)

För att få SMS om återstående tilldelning:

SMS:a till **073-123 95 38** (om du har svenskt abonnemang) alternativt

0046731239538 (om du har utländskt abonnemang) texten:

Spara Förnamn Efternamn Björnjakt

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens riktiga namn.

För anmälan om fälld eller påskjuten björn, ring: **070-241 46 21**

Vid anmälan om fälld eller påskjuten björn ska följande anges:

1. namn, adress och telefonnummer till **skytten**,
2. namn, adress och telefonnummer till **ansvarig jaktledare**,
3. när jakttillfället inletts och när björnen fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
4. var björnen fällts eller påskjutits (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater (RT90) eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000),
5. vilket kön djuret har, om det är möjligt att fastställa.

Avräkning

Påskjutna björnar avräknas såvida det inte genom fältkontrollen har påvisats att djuret är oskadat.

Om björnar fälls med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt är tillåten, ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom länet eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen, via SMS och pressmeddelande samt på hemsidan (www.lansstyrelsen.se/gavleborg).

Jaktledarens ansvar

1. Ansvarig jaktledare svarar för att alla deltagare i jakten känner till villkoren för hur jakten får bedrivas.
2. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld björn till länsstyrelsen. Rapportering ska ske snarast, senast inom en timme från den tidpunkt som djuret fällts.
3. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle, och sedan minst varje timme, hålla sig informerad om hur många björnar som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905). Vidare bör jaktledaren försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad för att spåra björn ska kunna finnas på skottplatsen inom högst fyra timmar från påskjutningen.
5. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och att ha löst jaktkort (viltvårdsavgift).
6. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten bör ha förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter björn.
7. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadskjutning av björn, uppmana jakttagarna att

endast skjuta med stöd och att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående björnar. Länsstyrelsen rekommenderar jakttagare att övningsskjuta på björnfigur och avlägga skjutprovet "Björnpasset".

Hundanvändning

Länsstyrelsen vill påminna om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta. Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt. Länsstyrelsen rekommenderar att hundar inte byts under jakt på en och samma björn och under en och samma dag. Länsstyrelsen vill påminna om 27 § jaktlagen som säger att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 5 § djurskyddslagen som säger att *djur inte får överansträngas*.

Åtel

Jakt med åtel är endast tillåten vid platser som iordningställts i enlighet med villkoren i detta beslut. Upptag av björnsår med hund vid en åtel är inte tillåtet.

Jakt efter björn är inte tillåten vid platser som iordningställts i syfte att locka till sig annat vilt än björn och som inte följer villkoren för åteljakt enligt detta beslut.

En person ska vara ansvarig för varje åtel (åtelansvarig). Åtelansvarig ska innan åtling påbörjas anmäla detta samt platsen för åteln till länsstyrelsen per post (Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle) eller per mail (gavleborg@lansstyrelsen.se). Åtling får påbörjas först efter medgivande från länsstyrelsen. För anmälan om åtel ska användas bilaga 6, *Anmälan om åtel*. Ansökan ska innehålla namn, adress och telefonnummer till åtelansvarig, vilken kommun det gäller, exakta koordinater för åteln (RT90), samt datum när åtling ska påbörjas.

Efter slutförd licensjakt ska den åtelansvariga återrapportera sina erfarenheter senast den 31 oktober 2016 till länsstyrelsen, enligt den blankett, *Rapportering, åteljakt på björn i Gävleborgs län 2016*, som bifogas detta beslut, se bilaga 7.

När åtling får bedrivas

Åtling får påbörjas tidigast den 15 juli 2016 efter medgivande från länsstyrelsen. Senast tio dagar efter att jakten är avslutad i det aktuella området ska allt åtelmaterial vara bortplockat och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.

Var åtling får bedrivas

Åtelns läge ska uppfylla följande förutsättningar:

- Avståndet till närmaste permanent bebodda hus, till fritidshus som har sophämtning, till åtel avsedd för viltskådning och till permanent anlagd och skyltad campingplats ska vara minst 2 000 m.
- Åtelansvarig ska kontakta eventuella personer som under den aktuella perioden bor inom 2 000 m från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten.
- Avståndet till väg eller skogsbilväg ska vara minst 200 m.
- Avståndet till vandringsled ska vara minst 500 m.
- Åteln ska inte vara synlig från väg eller vandringsled.

Lockmedel som får användas vid åtling

I 6 c § Föreskrifter om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn (NFS 2014:3) framgår att länsstyrelsen ska ange vilka lockmedel som eller foder som får användas som åtelmaterial och hur stora mängder per vecka.

Som åtelmaterial får användas: vilt eller slaktrester från vilt. En kropp av vilt eller 25 kg från vilt per vecka får användas som åtel. Vidare får per vecka användas 25 kg oförädlad vegetabiliskt material eller mindre förädlade vegetabiliska produkter avsedda för utfodring av djur. Rester från tamdjur får inte användas. Till tamdjur räknas även ren. Kött från rovdjur eller otestat kött från vildsvin får inte användas som åtelmaterial på grund av risk för spridning av parasiter.

Länsstyrelsen vill upplysa om jordbruksverket bestämmelser avseende utfodring av vilda djur:

<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/produkterfrandjur/foderochutfodring.4.207049b811dd8a513dc80003970.html>

Platsundersökning och eftersök av påskjuten björn

Den som påskjutit björn ansvarar enligt § 28 jaktlagen tillsammans med jaktledaren för att platsundersökning genomförs tills dess det är fastställt huruvida björnen är skadad eller inte. Den som påskjutit björn ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att den påskjutna björnen är skadad.

Eftersök ska genomföras tills dess:

- a. djuret påträffats dött,
- b. djuret påträffats skadat och avlivats, eller
- c. djuret inte kan anträffas,
- d. eller kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats.

Jaktledaren ska redovisa hur platsundersökning och eftersök har genomförts till länsstyrelsens besiktningsman.

Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för länsstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och den som påskjutit björnen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blanketten "Påskjuten björn – Platsundersökning och eftersök" (bilaga B3).

Länsstyrelsen beslutar därefter om den påskjutna björnen ska avräknas. Påskjuten björn ska avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att björnen är oskadad.

Besiktning av fälld björn

Av länsstyrelsen förordnad besiktningsman ska besikta samtliga fällda djur och skriftligt dokumentera hur besiktning (bilaga B2, *Besiktning, provtagning och märkning av fälld/död björn*) samt eventuell platsundersökning och eftersök genomförts då djur påskjutits (bilaga B3, *Påskjuten björn – platsundersökning och eftersök*).

Skytten och jaktledaren ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för länsstyrelsens besiktningsman. Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i de blanketter för licensjakt efter björn som tillhandahålls (bilaga B1, B2, B3).

Besiktning kommer att ske på utvalda besiktningsstationer eller på annan plats enligt överenskommelse med länsstyrelsen. Skytten och jaktledaren blir i samband med anmälan om fälld björn anvisade till en besiktningsstation där besiktningen sedan genomförs, alternativt meddelade var besiktningen kommer att ske.

Besiktningsstationer:

- Ljusdals kommun: Sveaskogs kontor, Marmavägen 10, Ljusdal
- Ovanåkers kommun: Gäddvik 122, 822 92 Alfta
- Ockelbo kommun: Stora Enso skogs älgslakteri i Åmot

För att underlätta besiktningsmannens arbete rekommenderas skytten att sätta in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder. Samtliga inre organ och könsdelar ska följa med björnen till besiktningen.

Jaktledaren eller skytten ska vid besiktning fylla i relevanta uppgifter som framgår av blankett "Registrering av fälld/död björn" (bilaga B1).

Till besiktningsmannen ska skytten och jaktledaren i detalj kunna redogöra för jaktens genomförande. Om GPS-pejl använts på hund som deltagit i jakten ska GPS-logg tas med till besiktningen och vid anmodan uppvisas för besiktningsmannen.

Björnskinnet ska märkas direkt vid besiktning och kraniets ägare ansvarar för märkning av kraniet inom sex månader med s.k. transponder (mikrochip), som bevis på att björnen fällts lagligt. För detta används bifogad blankett "Besiktning, provtagning och märkning av fälld/död björn" (bilaga B2). Ansvarig för att märkning sker är björnens ägare. Märkning av skinnet utförs av länsstyrelsens besiktningsmän i fält. Björn och delar av björn som inte märkts enligt bestämmelserna tillfaller staten.

Hantering av fälld björn

Från alla fällda björnar (inklusive märkta) ska besiktningsmannen ta följande prover som tillfaller staten; 1. Första premolaren (liten kindtand), 2. könsdelar, 3. hårprov, 4. hudprov, 5. muskelprov, samt 6. i förekommande fall den största spenen från björnhona.

Proverna används i följande syfte;

1. *Tand* används till åldersbestämning
2. *Könsdelar* används till studier om könsmognad och reproduktionshistoria
3. *Hårprov* används för födovalsanalys
4. *Hudprov* används som reservprov bl.a. för genetiska analyser.
5. *Muskelprov* används för genetiska analyser
6. *Spene* används för att bestämma om hona varit digivande vid jakten

Besiktningsmannen dokumenterar provtagningen på blankett "Besiktning, provtagning och märkning av fälld/död björn" (bilaga B2) och ansvarar för att sända proverna till Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Jakträttshavarens rätt till delar av björnen

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats, att samtliga prover insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning, och med villkoren i detta beslut, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren. Det åligger jakträttshavaren att tillvarata den fällda björnen eller, om han inte vill behålla den, överlämna den till polisen. Jakträttshavaren får överlåta fälld björn till annan.

I händelse av att en fredad björn fälls under björnjakten, tillfaller denna staten. Detta kan exempelvis inträffa om en fälld björn visar sig vara lakterande eller i händelse av överskjutning.

Försäljning av kött, skinn mm

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av björnskin, björnkött eller andra delar av björn samt kommersiell förevisning av björn är förbjuden enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9

december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För björnar skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverkets CITES-intyg om undantag från förbudet erhållas från av länsstyrelsen utsedd besiktningsman. Björnens ägare kan då sälja hela eller delar av björnen vid ett tillfälle och till en mottagare. För ytterligare försäljning av delar av björnen krävs nytt/nya CITES-intyg. Om den nye ägaren vill sälja delarna vidare, krävs nytt CITES-intyg från Jordbruksverket. CITES-intyget gäller för handel inom EU.

För export av björn eller produkter av björn till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida:

<http://www.sjv.se/arnesomraden/handel/djur/hotadeartercites.4.773c089e128e1620fa5800087309.html>

Slakt- och köttantering

Gällande slakt- och köttantering hänvisas till Livsmedelsverket (tel. 018-17 55 00) och till deras hemsida där det finns information om köttantering, viltslakterier mm: <http://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/produktion-av-livsmedel/jakt/>

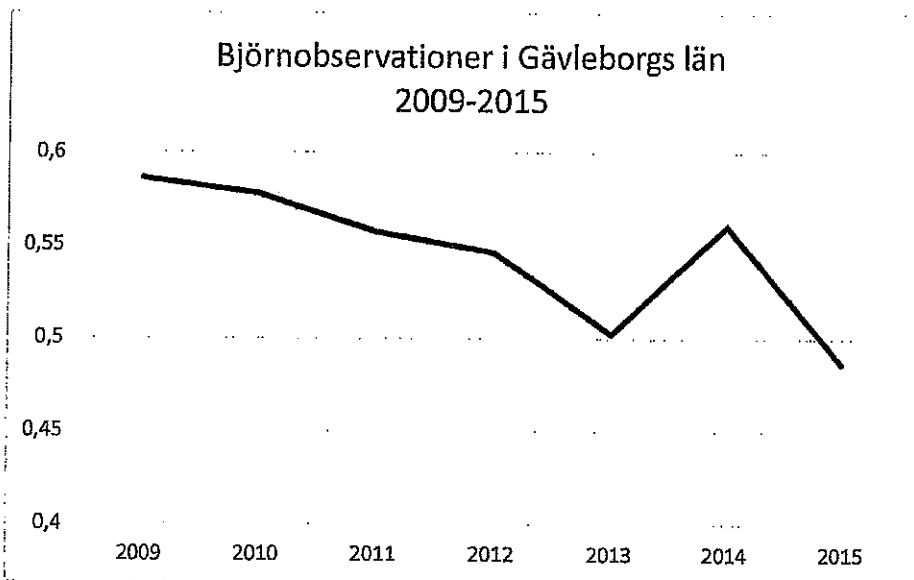
Bakgrund

Den svenska björnstammen bedöms ha minskat från cirka 3 300 till cirka 2 800 björnar på senare år. På grund av populationsminskningen har arten år 2015 dock återigen tagits upp i den svenska rödlistan och björnen har av Artdatabanken bedömts som nära hotad. Naturvårdsverket angav i en skrivelse till europeiska unionen år 2013 att referensvärdet för björnens populationsstorlek i Sverige, vilket är den nedre gränsen för att björnstammen ska ha en gynnsam bevarandestatus, är 1 400 individer.

Den 18 november 2013 fick länsstyrelsen från Skandinaviska björnprojektet ett slutresultat från 2012 års björnspillningsinventering som genomfördes tillsammans med Dalarnas och Värmlands län. Resultatet visade att björnstammen i Gävleborg, Dalarna och Värmland tillsammans bestod av ca 800 björnar. Vid en populationsberäkning av respektive län var för sig uppskattades antalet björnar till 381 st i Gävleborg, med ett 95-procentigt konfidensintervall på 326-588 björnar. Inventeringen visar att björnarna finns i hela Gävleborgs län med kärnområden i Ljusdals, Ovanåkers, Bollnäs och

Ockelbo kommuner. Resultatet visade även att björnstammen är glesare i kustkommunerna och i de södra länsdelarna.

Björnstammen i Gävleborgs län har tidigare haft en stabil tillväxt. Resultat från björnobservationer åren 2009-2015 visar dock en svagt nedåtgående trend av antalet observerade björnar i länet (se figur 1). Den genomsnittliga minskningen under dessa år motsvarar knappt ca 3% per år, enligt Skandinaviska björnprojektet, vilket innebär att populationen i länet sannolikt minskat. Björnobsen bygger på observationer under älgjaktens första sju dagar, vilket för Gävleborgs del infaller efter att det årets licensjakt på björn har avslutats.

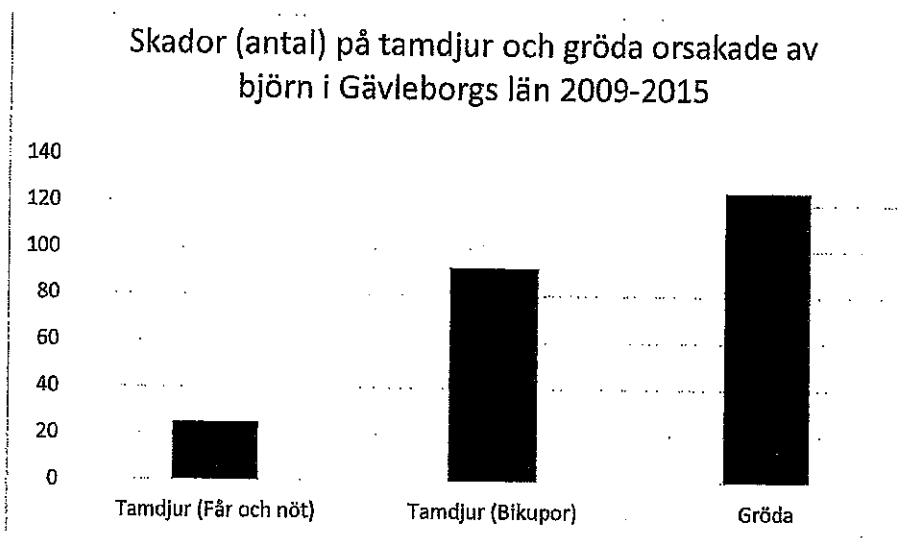
Figur 1. Grafen visar utvecklingen av björnstammen i Gävleborg enligt de björnobservationer per 1000 mantimmar som rapporterats in under älgjaktens sju första dagar.

Den 30 oktober 2014 beslutade Naturvårdsverket om fastställande av miniminivåer för björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län. I beslutet framgår att miniminivå för björn i Gävleborgs län är 25 föryngringar, vilket motsvarar 250 björnar och hälften av det minsta antalet björnar som ska finnas i det mellersta förvaltningsområdet (dnr NV-00552-14). Naturvårdsverket fastställer miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för arten med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden. Den 27 november 2014 enades viltförvaltningsdelegationen i Gävleborg om att

förvaltningsmålet för björn i Gävleborgs län ska vara 36 föryngringar, vilket motsvarar 360 björnar (dnr 104-7964-15).

Björn orsakar skador i hela länet. Några av de vanligaste skadorna är björnangrepp på ensilagebalar och bikupor (se figur 2). Varje år förekommer även närgångna björnar i anslutning till bebyggelse. För 2015 hanterade Polisen och länsstyrelsen 13 närgångna björnar i länet. Framförallt är de centrala delarna av länet drabbade av incidenter kopplade till närgångna björnar. Skador som orsakas av björn är kostsamma för samhället och lämpliga lösningar saknas för en del av de skador som björnarna orsakar. Viltskador orsakade av björn ska i första hand förebyggas genom jakt.

Björn kan även orsaka skador i form av exempelvis rädsla och oro, som kan inverka på människors möjlighet att bo och verka på landsbygden. I Gävleborg har attityderna till björn över tid varit relativt stabila. Enligt en rapport från Sveriges lantbruksuniversitet 2014 tyckte ca 61 % av länets befolkning om att ha björn i landet och 49 % av länets befolkning kunde tänka sig att ha björn i sin närhet. Länsstyrelsen följer utvecklingen över attityder till björn och andra rovdjur i länet.

Figur 2. Antalet skador orsakade av björn mellan åren 2009-2015 är fördelade på 25 angrepp på får och nötboskap, 92 angrepp på bikupor samt 125 angrepp på gröda, d.v.s. främst ensilagebalar.

Inför årets licensjaktbeslut har länsstyrelsen, den 18 maj 2016, mottagit synpunkter om jaktens utformning från naturvårdsorganisationerna i länet. De

rekommenderar länsstyrelsen att licensjakt inte bör tillåtas under 2016 om inte länsstyrelsen kan verifiera att tillväxten för länets björnpopulation har en positiv utveckling. Detta för att undvika att förvaltningsmålet om 360 björnar inte underskrids. Naturvårdsorganisationerna anser även att en honkvot ska införas inom hela licenjaktsområdet, detta för att det, enligt dem, fälls en hög andel reproduktiva honor i samband med licensjakten. Vidare rekommenderar de länsstyrelsen att fällda digivande honor ska avräknas som minst två fällda björnar.

Länsstyrelsen har även mottagit synpunkter, den 24 maj 2016, från en av de sex aktörer i länet som bedriver björnskådning. Aktören lyfter fram att länsstyrelsen inte tagit hänsyn till deras turistverksamhet vid beslut om jakt på björn tidigare och att en alltför hög tilldelning har förekommit genom åren som nu visar sig genom att björnstammen minskar oroväckande. Vidare framför man att om denna typ av verksamhet och tillgång för länet ska ha möjlighet att överleva så måste betydligt större hänsyn tas till den. Aktören framför vidare att ingen jakt på björn bör tillåtas under 2016 med hänsyn till ovanstående argument, och framför även en stor oro över björnstammens fortsatta utveckling. Aktören lyfter även synpunkten att en honkvot bör införas för att effekten av björnjakten syns först efter ett antal år och för att stabilisera stammen på den nivå som viltförvaltningsdelegationen beslutat om. Man vill också att jakt ska undantas inom en radie om 5 km från björnskådningsåtel.

Motivering till beslutet

Nedan följer Länsstyrelsens redogörelse för licensjaktens skäl och syften, samt vilken omfattning och utformning jakten ska ha för att vara lämplig och ändamålsenlig.

Förekomst av rovdjur kan leda till både negativa och positiva socioekonomiska effekter. Det samlade rovdjurstrycket ökar på många platser i landet idag, däribland i Gävleborgs län, och det är viktigt att beakta helhetsbilden när det gäller möjliga effekter som kan uppstå. Det kan bland annat vara rädsla och oro i samband med den upplevda risken för den egna säkerheten, men också skador på tamdjur samt ekonomiska effekter i samband med direkta skador och förebyggande åtgärder. Förekomsten av rovdjur kan även leda till möjligheter i form av turism och jakttillfällen vilket kan innebära positiva upplevelser och inkomst. Enligt undersökningar är attityderna idag relativt positiva gentemot björn och det finns en acceptans för artens förekomst och förvaltning bland länets befolkning. Länsstyrelsen har också genom sin förvaltning ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för björn.

Skadorna i länet orsakade av björn varierar från år till år. Med en ökad björnstam ökar också risken för skador och negativa socioekonomiska konsekvenser, enligt erfarenheter från områden med tätare björnstammar. Utan en reglering av björnstammen genom licensjakt kommer den att växa i storlek, vilket på sikt leder till ett ökat behov av skydds jakt eftersom risken för skador kommer att öka. Detta i sin tur kan leda till höga kostnader för samhället, minskad acceptans, ökad oro och psykisk stress, vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan länsstyrelsens förvaltning och ortsbefolkningen som följd. Den samlade erfarenheten gällande hanteringen av björn i Sverige är mycket tydlig på denna punkt. Incidenter där både människor skadas och i värsta fall dödas är ett annat möjligt scenario som följd av en björnstam som tillåts öka utan en beståndsreglerande licensjakt. Sannolikt skulle även den illegala jakten på björn öka.

Ett alternativ till licensjakt på björn, för att motverka skador, är skydds jakt. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att skydds jakt inte är ett lämpligt alternativ till licensjakt. Skydds jakt innebär att problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Ofta involveras ett fåtal personer och det tillämpas metoder som vid licensjakt inte är tillåtna. De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna och rovdjuren får en sorts karaktär av skadedjur. Att genomföra ett stort antal skydds jakter med populationsreglerande effekt skulle vara mycket resurskrävande och kostsamt och är därmed inte en lämplig lösning för att hålla stammen på en nivå som motsvarar länets uppsatta förvaltningsmål.

Andra lämpliga lösningar som provas i samband med skador är exempelvis skrämning av olika slag, och stängsling. Skrämning är en åtgärd som ofta har en kort eller begränsad effekt på björnar som orsakar skador. Stängsling som åtgärd är ofta effektivare, men trots att stängsling använts som förebyggande åtgärd under många år har inte detta lett till minskade skador på länsnivå. Sådana insatser bedöms inte heller möjliga att genomföra på en skala som omfattar ett helt län eller en hel björnpopulation och på lång sikt.

Länsstyrelsen gör bedömningen att en begränsad och strikt kontrollerad licensjakt är nödvändig för att kunna begränsa och förhindra allvarliga skador som björnar orsakar. Licensjakt är ett viktigt verktyg för att minska björnens påverkan på tamdjur, att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för arten.

Björnstammen ska samtidigt förvaltas utan att den undre gränsen för förvaltningsmålet underskrids. Detta i linje med beslut från viltförvaltningsdelegationen 27 november 2014 (dnr 104-7964-15) att förvaltningsnivån ska vara 36 föryngringar, d.v.s. 360 björnar i länet. I viltförvaltningsdelegationen ingår samtliga aktörer för olika intressen i länet, samt fem politiker som representerar allmänheten. Länets förvaltningsnivå är också fastställd med hänsyn till att björnstammen förblir en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde.

När tilldelningen ska beräknas utgår länsstyrelsen från inventeringsresultatet från 2012 som Skandinaviska björnprojektet presenterade, dvs ca 381 björnar, samt att björnobsen för länet visar på en nedåtgående utveckling av länets björnstam. Tillsammans med den beräknade tillväxttakten, den totala dödligheten från tidigare års licensjakt, skydds jakt samt de björnar som avlivats, dödats av trafik, eller på annat sätt dött, kan man sedan beräkna årets tilldelning. Länsstyrelsen beaktar även könsfördelningen hos björnstammen och särskilt andelen honor som dött av jakt och naturliga orsaker, detta för att honor är de individer i björnstammen som har störst betydelse för upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos populationen.

Årets jaktuttag på totalt 25 björnar bedöms vara rimligt med hänsyn till ovanstående faktorer. Tilldelningen innebär en lägre tilldelning jämfört med tidigare år. Då har ett uttag på 10 procent använts för att hålla stammen på en stabil nivå. Den lägre nivån är utöver ovanstående faktorer vidare en försiktighetsåtgärd för att inte riskera att hamna under viltförvaltningsdelegationens beslutade förvaltningsmål på 36 föryngringar, d.v.s. 360 björnar. Detta för att inte riskera att den gynnsamma bevarandestatusen inte påverkas.

För att öka björnjaktens skadeförebyggande effekt i länet har länsstyrelsen infört områdesindelning vid årets jakt (se bilaga 5). Länet kommer att delas in i två jaktområden. Orsaken till detta är att mellan åren 2013-2015 skedde ca 30 % av de skador som förekom på tamdjur och gröda, utanför björnstammens kärnområden, i länets östra och befolkningstätaste del, men få björnar fälldes vid licensjakt i denna del av länet under samma tidsperiod. Genomsnittligt har ca 13 % av de björnar som dött vid licensjakten fällts i det jaktområde som motsvarar den östra sidan mellan åren 2013-2015. I ett försök att uppfylla licensjakts syften bedömer länsstyrelsen att en lämplig åtgärd är att fastställa tilldelningen till respektive jaktområde. Länsstyrelsen bedömer det därför rimligt att en högre andel, 20 %, av årets kvot tilldelas detta jaktområde, detta motsvarar högst 5 björnar. Tilldelningen i det västra jaktområdet blir därmed högst 20 björnar.

Länsstyrelsen har bedömt att en lämplig områdesindelning för delområde 1 är de delar av länet som ligger väster om väg 83 from länsgränsen mot Västernorrland t.o.m. Lilltjära strax söder om Kilafors, samt de delar av länet som ligger väster om väg 272, från Lilltjära söderut t.o.m. Dalälven. Delområde 2 de delar av länet som ligger öster om väg 83 from länsgränsen mot Västernorrland t.o.m. Lilltjära strax söder om Kilafors, samt de delar av länet som ligger öster om väg 272, från Lilltjära söderut t.o.m. Dalälven.

Länsstyrelsen har i sitt beslut om områdesindelning beaktat målsättningen i den regionala förvaltningsplanen; att björnstammen om möjligt ska spridas jämnare över länet. Detta är ett mål som länsstyrelsen bedömer som uppfyllt eftersom björnstammen idag finns över hela länet. Områdesindelningen bedöms inte förhindra att detta mål består, förutsatt att jakten är väl avgränsad och att villkoren följs avseende att björnhona som åtföljs av ungar, samt ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder) är fredade.

Länsstyrelsen bedömer inte att ett villkor om honkvot ska införas inför 2016 års jakt. Detta dels för att det enligt forskningen inte är nödvändigt för björnstammens utveckling, dels för att länsstyrelsen först vill kunna utvärdera effekterna av övriga förändringar i årets beslut; områdesindelning, lägre tilldelning och införandet av besiktningsstationer. Honkvot kan dock användas som en försiktighetsprincip och länsstyrelsen utesluter inte det i framtiden. Länsstyrelsen bedömer att det inte finns vetenskapligt stöd för att fällda digivande honor ska avräknas som minst två fällda björnar.

Länsstyrelsen bedömer att det saknas lagstöd för att jakt ska undantas inom en radie om 5 km från björnskådningsåtel. Detta skulle inskränka på fastighetsägarens rätt att jaga på den mark som hör till fastigheten.

Jakt kan hålla björnstammen på en nivå som inte leder till oacceptabel påverkan på tamdjur, eller i övrigt oacceptabla förhållanden i relationen mellan människa och rovdjur. Jakt som ett inslag i beståndsförvaltning av de stora rovdjuren kan därmed minska den negativa påverkan som rovdjuren kan utgöra mot en traditionell livsstil och därigenom inverka på landsbygdens utveckling i stort.

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter björn kan medges för att det inte finns någon annan lämplig lösning för att reglera björnstammen. Jakten sker under strängt kontrollerade former och tillåter björnstammen i mellersta förvaltningsområdet att med fortsatt god marginal förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Beslutet fattas med stöd av 5 b-c, 9 b, 23 c, 23 d och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905), Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätt att besluta om skydds- och licensjakt efter björn till länsstyrelserna i det Mellersta och Norra rovdjursförvaltningsområdet (Årendenr. NV-06889-14) enligt 24 c § jaktförordningen, samt 10 § jaktlagen (1987:259). I beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv samt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn (NFS 2010:7 och NFS 2014:3) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn.

Björnen återfinns i bilaga 4 a till EU:s Art- och habitatdirektiv över noggrant skyddade arter beträffande vilka staterna enligt artikel 12 ska förbjuda att avsiktligt fånga eller döda exemplar i naturen. Enligt samma artikel är det förbjudet att avsiktligt störa dessa arter, särskilt under parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Björnen får enligt 3 § jaktlagen endast jagas om det följer av jaktlagen eller föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av denna lag.

Art- och habitatdirektivets undantagsbestämmelser har införts i svensk lagstiftning genom 23 a - 29 och 31 §§ jaktförordningen. I 23 c § första stycket anges de allmänna förutsättningarna för licensjakt:

”Förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former. Förordning (2009:1265)”

Enligt förarbetena till svensk jaktlagstiftning ska eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur.

Regeringen anför vidare (prop.2008/09:210) att björnstammen har gynnsam bevarandestatus och att den normala jaktformen därför bör vara licensjakt. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att minska rovdjurens påverkan på bytesdjur,

att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för rovdjur.

I propositionen En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) bedömer regeringen att samtliga rovdjursarter i Sverige har uppnått gynnsam bevarandestatus och menar att Naturvårdsverkets möjlighet till delegering av rätten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna bör utökas. Regeringen menar att det är viktigt att det i län där miniminivån för en rovdjursart överskrids ges utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning av denna art, så att hänsyn kan tas till bl.a. vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer.

I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv björnförvaltning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. När inventeringar visar att björnstammen ligger långt över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser.

Enligt Kammarrätten i Stockholm är det nödvändigt att det i beslut om undantag från bestämmelserna i artikel 16.1 i Art- och habitatdirektivet anges ett syfte när insamling av djur ska ske, i det här fallet genom licensjakt. Syftet ska vara acceptabelt och undantaget ska vara ändamålsenligt och proportionerligt.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av kommissionen 2008 och de kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bland annat följande:

From a conservation point of view there is no principle reason why large carnivore populations cannot tolerate some levels of lethal control or be managed under the same type of harvest system as wild ungulates or game birds, provided that the harvest is well managed. Proper management in this case requires effective monitoring of the population size, the setting of appropriate quotas and hunting seasons, and careful enforcement of these regulations.

Länsstyrelsen gör i sitt beslut om licensjakt efter björn en samlad bedömning utifrån de regler och undantagsregler som avses i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, det s.k. Art- och habitatdirektivet, vilket implementerats i den svenska jaktlagstiftning och artskyddsförordningen (2007:845). Länsstyrelsen föreskriver i sitt beslut om de villkor som ska gälla för licensjakt på björn, samt de villkor som framgår av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn.

Information

Efterlevnad av detta besluts villkor är ett krav för att jakt enligt länsstyrelsens beslut ska få bedrivas. Jakt på björn som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § Jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ Jaktlagen.

Länsstyrelsen och Polisen har ett nära samarbete med tillsyn under björnjakten. Detta innebär exempelvis att den som bedriver jakt ska kunna uppvisa statligt jaktkort på begäran av förordnad jakttillsynsman. Det innebär även att polis kan komma att vara på plats vid besiktningsstationerna.

Länsstyrelsen hänvisar till 31 § Jaktlagen att jakt inte får ske från motordrivna forskaffningsmedel, samt 10 § jaktförordningen om jaktmedel och 11 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) avseende godkända kulgevär.

Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet och rovdjursturism i länet.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 4.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av [redacted] med [redacted]
[redacted] som föredragande.

Denna handling är godkänd i länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor

1. Blankett B1: Registrering av fälld/död björn
2. Blankett B2: Besiktning, provtagning och märkning av fälld/död björn
3. Blankett B3: Påskjuten björn – platsundersökning och eftersök
4. Hur man överklagar
5. Karta över jaktområdena
6. Anmälan om åtel
7. Rapportering av åteljakt
8. Lathund för dig som deltar i licensjakten på björn i Gävleborgs län 2016

Kopia via e-post till

Naturvårdsverket
Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborg
Länsstyrelserna i mellersta förvaltningsområdet
Skandinaviska björnprojektet
Jordbruksverket

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.